

»Hrvatski planinar« – časopis koji spaja generacije

Alan Čaplar i Željko Poljak, Zagreb

Ove godine obilježavamo dvije osobito značajne obljetnice za naš časopis, ali i za hrvatsko planinarstvo i hrvatsku kulturu uopće – 100. godište i 110. obljetnicu izlaska prvog broja »Hrvatskog planinara«. Svojom je trajnom prisutnošću i okupljanjem planinarskih pisaca »Hrvatski planinar« postao prava riznica planinarske riječi i jedinstven pisani trag o razvitku hrvatskoga planinarstva. U proteklih je 110 godina »Hrvatski planinar« bio predvodnikom planinarske grane hrvatske književnosti, grane koja se u nas svrstava u putopisnu književnost, a u alpskih je naroda samostalna. Nije pretjerano reći da je »Hrvatski planinar«, kao najstariji hrvatski časopis iz područja tjelesne kulture, postao svojevrsan arhiv za istraživanje povijesti planinarstva, ali i prirodoslovlja, pa i književnosti.

U početku je izdavanje časopisa bilo mnogo složenija zadaća nego što se to danas može i naslutiti. Tehnologija tiska i distribucije bila je kudikamo skromnija nego danas, pa s posebnim divljenjem treba promatrati napore planinara krajem 19. stoljeća da počnu izdavati svoj časopis. Ispočetka skromno glasilo s vremenom se razvilo u uglednu reviju i okupilo velik broj vrsnih suradnika. »Hrvatski planinar« imao je uspona i padova, čak se na desetak ratnih i poratnih godina ugasio (zato je u 110 godina izašlo »samo« 100 godišta), da bi opet zasjao punim sjajem. Dvaput je mijenjao i svoje ime: od 1910. do 1913. izlazio je pod nazivom »Planinarski vjesnik« na stranicama Obzorova književnog priloga »Vienac«, a od 1949. do 1992. nosio je naziv »Naše planine«. Mijenjali su se i izdavači; osim HPD-a, to su bili spomenuti Obzor i od 1949. Planinarski savez Hrvatske,

odnosno danas Hrvatski planinarski savez. Punih je 15 godina (1966. – 1981.) suizdavač časopisa bio Planinarski savez Bosne i Hercegovine, a čitateljska i suradnička mreža proširila se diljem bivše Jugoslavije.

U namjeri da stoto godište i 110. obljetnicu izlaska prvog broja »Hrvatskog planinara« dostojno obilježi, Hrvatski planinarski savez odlučio je izdati jubilarni broj u obliku malene antologije i u njemu osim prigodnih članaka objaviti pretiske nekih od najboljih članaka iz toga dugog razdoblja. Na taj smo način ujedno željeli prikazati »životni put« časopisa i mijene kroz koje je prolazio.

Osim po obilježavanju obljetnica i jubilar-nom broju, 2008. godina ostat će zabilježena i po objavljivanju bibliografije »Hrvatskog planinara«, koju je nemjerljivim trudom izradio prof. dr. Darko Grundler. Kao dodatak toj bibliografiji, Hrvatski planinarski savez omogućio je da sva godišta budu putem interneta dostupna za listanje u PDF obliku.

Doseži »Hrvatskog planinara« tim su vredniji, podsjetimo li da »Hrvatski planinar« nika-da nije imao profesionalne novinare i urednike, već ga od prvih dana stvaraju isključivo zaljubljenici i zanesenjaci kojima je planinarstvo životni stil. Više od dvije tisuće autora koji su se dosad javili u časopisu protkali su njegove stranice upravo tim zanesenjačkim duhom, neposrednošću i ljubavlju prema djelatnosti kojom se bavimo i po tome se ovaj časopis možda najviše razlikuje od većine drugih. Časopis »Hrvatski planinar« poveznica je među naraštajima planinara koji su na njegovim stranicama ostavili trag o svojim otkrićima, postignućima i doživljajima.